

Læreplan i musikk, dans og drama

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 1. april 2020 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2020

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Musikk, dans og drama handler om å forme og forstå tverrkunstneriske uttrykk. Faget skal bidra til at elevene utvikler egne uttrykk gjennom å utforske, utøve og formidle scenekunst. Gjennom sceniske prosesser og produksjoner skal elevene få mulighet til å bygge engasjement for kunst, kultur og samfunn. Musikk, dans og drama skal forberede elevene på et arbeidsliv som stiller krav om praktiske og estetiske ferdigheter, kreativ problemløsning og evne til samarbeid i skapende prosesser.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Musikk, dans og drama skal bidra til at elevene får erfaring med inkludering og utvikler respekt for et mangfold av kunstneriske uttrykk og identiteter. Faget skal også bidra til at elevene får innsikt i vår felles kulturarv gjennom folkemusikk, folkedans, joik og fortellertradisjon. Ved å skape et læringsmiljø der elevene opplever det som trygt å eksperimentere, prøve ut ulike uttrykk og ta sjanser, legger faget til rette for estetisk utfoldelse og skapende og kroppslige læringsprosesser. Musikk, dans og drama skal bidra til at elevene opplever skaperglede og utforskertrang, og også til at de utvikler evne til kritisk tenkning gjennom å reflektere over kunstneriske valg og prosesser.

Kjerneelementer

Sceniske prosesser og produksjoner

Kjerneelementet sceniske prosesser og produksjoner handler om å skape tverrkunstneriske uttrykk der musikk, dans og drama møtes på måter som utfyller og beriker hverandre. Arbeid med sceniske prosesser og produksjoner skal bidra til at elevene får kjennskap til ulike sceniske uttrykksformer og erfaring med å utøve musikk, dans og drama.

Improvisasjon

Kjerneelementet improvisasjon handler om å utforske og leke med ulike kunstneriske elementer. Videre handler det om å delta i skapende arbeid på tvers av sceniske uttrykksformer - arbeid der interaksjon, lytting og respons, tilstedeværelse og å håndtere uforutsigbare forløp er sentrale aspekter.

Stemmebruk

Kjerneelementet stemmebruk handler om å utforske stemmens muligheter som et kunstnerisk uttryksmiddel. Stemmebruk handler også om å utvikler

ferdigheter innenfor sang, pust og tekstformidling og å eksperimentere med vokale lyduttrykk.

Fysisk uttrykk

Kjerneelementet fysisk uttrykk handler om å utforske og skape bevissthet om kroppens rolle i scenisk tilstedeværelse, formidling og interaksjon. Fysisk uttrykk handler også om å utvikle dansevokabularer og å arbeide med dynamikk og relasjoner for å utvikle forståelse av nyanser og samspill.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I musikk, dans og drama handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at elevene skal få eksponere seg, bli sett og oppleve anerkjennelse, og at de skal få erfaring med å inngå i et faglig fellesskap. Faget gir elevene mulighet til å utvikle bevissthet om egne uttrykksmuligheter og til å utvikle trygghet i kollektive sammenhenger. Gjennom arbeid med scenisk trygghet i kunstneriske samspillsprosesser blir elevene stimulert til å utvikle empati, de får trent på å bygge fruktbare relasjoner, og de utvikler evne til å utfordre og sette grenser. Dette kan bidra til at elevene utvikler evne til positiv selvhevdelse, og at de får en positiv identitetsutvikling.

Demokrati og medborgerskap

I musikk, dans og drama handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene skal øve seg i å arbeide sammen mot felles mål, gi og ta plass, utfordre stereotype rolleforventninger og anerkjenne ulike livserfaringer og uttrykk. Gjennom arbeid med å integrere kunstformene musikk, dans og drama får elevene erfaring med å forhandle mellom ulike kunstneriske språk og uttrykk som konkurrerer om plass. Slik legger faget til rette for at elevene kan utvikle evne til å håndtere meningsbrytninger og respektere uenighet. Faget gir også elevene mulighet til å ta i bruk kunstneriske uttrykk som demokratisk ytringsform, og å utvikle bevissthet om ytringsfrihetens muligheter og begrensninger.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i musikk, dans og drama innebærer å bruke språk, kropp og stemme i formidling av kunstneriske uttrykk og faglig innhold. Det innebærer også å kritisk vurdere og reflektere over kunstneriske prosesser og produkter ved bruk av relevant fagterminologi.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i musikk, dans og drama betyr å kunne nedtegne kunstneriske ideer under skapende prosesser for overlevering og lagring, og å kunne skape sammensatte tekster. Det innebærer å kunne uttrykke egne erfaringer og egen utvikling ved bruk av relevant fagterminologi og relevante kilder.

Å kunne lese

Å kunne lese i musikk, dans og drama innebærer å kunne tolke og tilegne seg nedskrevne kunstneriske ideer til bruk i utøving og framføring. Det innebærer også å lese fagspesifikke tekster og å tolke og vurdere sceniske uttrykk som sammensatte tekster.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i musikk, dans og drama innebærer å kunne håndtere produksjonssider ved scenekunst gjennom strategisk bruk av digitale og teknologiske verktøy. Digitale ferdigheter betyr også å inkludere hensiktsmessige digitale ressurser i kreative og skapende prosesser og samtidig vise god digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, gjennomføre og vurdere tverrkunstneriske sceniske prosesser og framføringer
- utforske, utøve og formidle tverrkunstneriske uttrykk og ta ansvar for felles prosesser og framføringer
- bruke kunnskap om joik og samisk fortellertradisjon og om norsk folkemusikk og folkedans i formidlingsarbeid
- bruke kunnskap om form, struktur og dynamiske komponenter i skapende aktivitet
- vise tilstedeværelse, lytte og gi respons gjennom musikalske, danseriske og dramatiske uttrykk i improvisasjon og formidling
- utforske teksformidling, lydlek og sang i utøving, og reflektere over stemmens muligheter
- utforske dans og fysiske uttrykk i utøving, og reflektere over kroppens muligheter i bevegelse

- skape kunstneriske uttrykk som tar opp samfunnsutfordringer og reflektere over ytringsfrihetens muligheter og grenser

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i musikk, dans og drama. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de arbeider utforskende med ulike sceniske uttrykksformer, og når de reflekterer over sammenhenger mellom disse. De viser og utvikler også kompetanse i faget gjennom samarbeid og formidling av tverrkunstnerisk arbeid i ulike formater. Videre viser og utvikler elevene kompetanse i faget når de utforsker fagbegreper og ulike metoder i og tilnærminger til skapende arbeid, og når de formidler kunstneriske ideer på en nyansert måte.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske verktøy og prinsipper fra ulike scenekunstuttrykk og får mulighet til å skape sine egne uttrykksformer. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i musikk, dans og drama, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen til å utvikle kompetanse i samhandling, improvisasjon, stemmebruk og fysisk uttrykk i sceniske uttrykksformer.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i musikk, dans og drama ved avslutningen av opplæringen. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i kjente og ukjente situasjoner. Læreren skal sette karakter i musikk, dans og drama basert på kompetansen eleven har vist, både praktisk og muntlig, i utforsking av ulike sceniske uttrykksformer, i tverrkunstneriske prosesser og produksjoner og i refleksjon over og kritisk vurdering av disse prosessene og produksjonene.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Musikk, dans og drama: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Musikk, dans og drama: Eleven kan trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Eksamen for privatister

Musikk, dans og drama: Privatisten skal opp til muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.